

МАЛАЖОВИТА РОДИНА КОМПОЗИТОРІВ КОЛОДУБІВ

Сергій Пауков
письменник,
підполковник запасу,
м. Київ

Історія життя кожної людини — це частина історії нашої держави. І ця розповідь про талановите подружжя відомих українських композиторів Колодубів та їхню талановиту родину, які багато років свого життя присвятили таємничому процесу створення чарівної української музики та важкій справі виховання та навчання молодих вітчизняних музикантів.

Левко Миколайович Колодуб — академік Академії мистецтв України, професор Національної музичної академії України (НМАУ) ім. П. Чайковського, завідувач кафедри музично-інформаційних технологій, композитор.

Левко Колодуб походить зі старовинного козацького роду, народився 1 травня 1930 року у Києві (див. його ім'я в календарі знаменних та пам'ятних дат Національної Парламентської бібліотеки України). З дитинства виховувався у музичному середовищі. Його мати, *Лідія Андріївна* — відома оперна співачка, бабуся, *Євфросинія Степанівна* —

вчителька музики, найближчі родичі також причетні до мистецтва і музики. Дід, *Андрій Кирилович Колодуб*, під час служби солдатом у царській армії наприкінці XIX ст., маючи освіту (Прилуцька гімназія), ставив, як режисер, "Наталку Полтавку", сам малював декорації й артистів добирав серед солдатів. Збереглася фотографія з хлопцями в костюмах і Петра, і Миколи, і Наталки, і Терпилихи. Малюнок діда "Чумак з волами" наштовхнув Левка на створення кількох власних варіантів картини в акварельних та олійних фарбах...

У радянські часи (див. на веб-сайті www.russian-globe.com/N65/Krutsik.SovetskayaOkkupatsia) деякі близькі родичі Л.М. Колодуба були репресовані, а його батька, *Миколу Колодуба*, вбито НКВС (колишня неофіційна назва якого — "озброєна частина компартії") у Києві в 1938 р.

Ставши рано безбачченком, молодий Левко також пережив і жакливу німецьку окупацію. Після війни він деякий час з дідусем та бабусею проживав у будинку своєї родички — *Мотузкової (Котляревської) Раїси Василівни* (молодшої дочки Василя Котляревського). Її чоловіка, *Петра Олександровича*, українця з родини вчителя, колишнього студента фізико-математичного факультету Київського університету, срібного медаліста Прилуцької гімназії, НКВС також репресував як священника, а потім, за типовим тоді наклепом, після адмінзаслання у Сибіру, ні за що, просто вбив 25.08.1937 р. (його реабілітовано посмертно, але про його жакливу і безвинну смерть офіційно поінформували родину тільки у 2004 р.!). Вічна йому пам'ять! Ці похмурі спогади з нашого минулого — теж наша історія, яку треба знати...

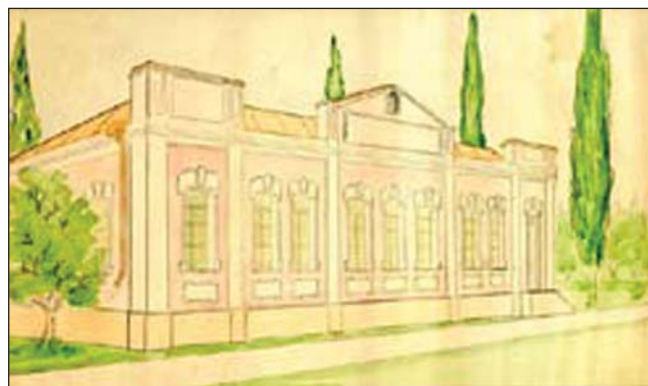
Левко Колодуб вчився в середній загальноосвітній школі № 7 ім. Т.Г. Шевченка в м. Прилуки Чернігівської області (див. веб-сайт цієї школи за адресою: [://www.school7.org/cgi-bin/view.cgi?ru&history](http://www.school7.org/cgi-bin/view.cgi?ru&history)).

Левко Колодуб
академік Академії мистецтв України,
професор Національної музичної академії України
(НМАУ) ім. П. Чайковського, завідувач кафедри
музично-інформаційних технологій

У 1949 р. він закінчив Харківську музичну школу-десятирічку по класу кларнета Г.К. Рикова, у 1954 р. — Харківську Консерваторію по класу композиції проф. М.Д. Тица. З цього ж року працює в Києві. З 1966 р. викладав у Київській консерваторії (тепер — Національна музична академія України, НМАУ) на кафедрі композиції та інструментування, з 1985 — професор. У 1997 р. очолив новостворену кафедру музично-інформаційних технологій. Цього ж року обраний членом-кореспондентом, а у 2005 — академіком Академії мистецтв України, Народний артист України, кавалер ордена "За заслуги". Лауреат премій ім. Б. Лятошинського, М.Вериківського, Мар'яна та Іванни Коць та інших нагород.

Л.Колодуб — автор багатьох опер, балетів, музично-драматичних творів, оркестрової музики (зокрема, 10-ти симфоній), концертів, камерних ансамблів, окремих п'єс для всіх духових та струнних інструментів, солоспівів та хорових творів, музики для театру, кіно та радіопостановок тощо. Композитор Левко Колодуб вніс свій особистий вагомий внесок до світової Шевченкіани. Нещодавно у Харківському державному академічному театрі опери та балету ім. М. Лисенка (художній керівник театру — Заслужений діяч

Середня загальноосвітня школа № 7
ім. Т.Г. Шевченка в м. Прилуки
(колишня гімназія), де вчився і Левко Колодуб.
Акварель, невід. худ., 1920 р.

мистецтв України Г. Селіхов) здійснено постановку його опери "Поет" про долю Т.Г. Шевченка. До цієї опери спеціально було створено близько 500 костюмів! До речі, одним зі спонсорів постановки був відомий співак Філіп Кіркоров.

Цікавий задум покладено в основу опери "Поет" за драмою "Шлях" О. Біляцького та З. Сагалова. В ній реальні події з життя Шевченка переплітаються зі спогадами, уявними персонажами його творів. Один актор перевтілюється і в царя, і в жандарма, і в ката, а страта Яна Гуса символічно збігається зі смертю поета. Фактично сам Шевченко ототожнюється з образом свого бунтівного героя. Опера "Поет" Л.М. Колодуба з успіхом іде в харківському театрі з 2001 р. і до сьогодні.

Авторський концерт Левка Колодуба

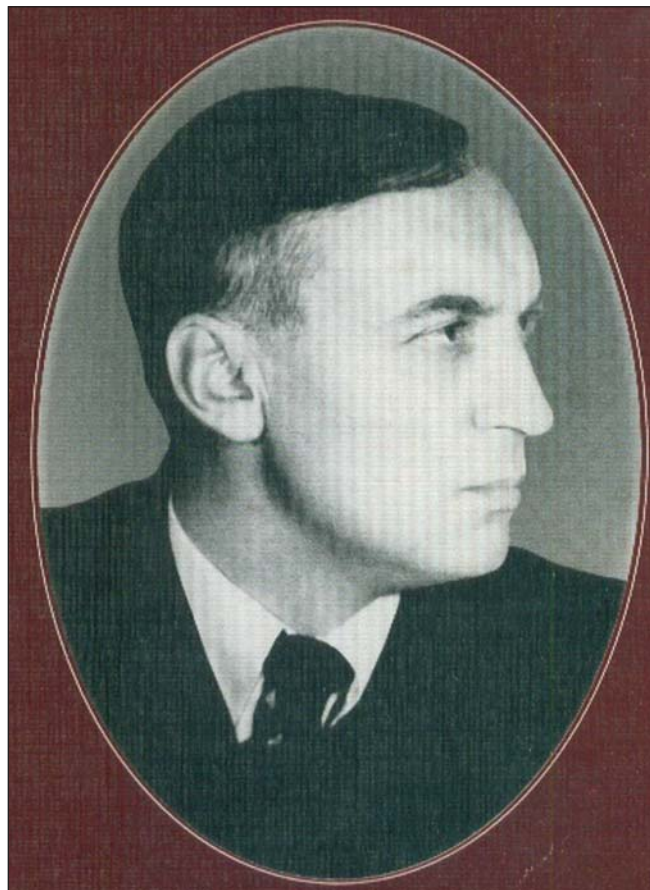
Ось як відгукуються сучасники про творчість і особистість митця.

Ярослав Верховинець, з відгуку до Шевченківського комітету: "Симфонія № 2 "Шевченківські образи" — твір, зміст якого виник у результаті плідного синтезу мистецтв: поезії, живопису музики, який посів особливе місце в розвитку українського симфонізму, привернув загальну увагу не тільки оригінальністю задуму, але й своєрідними жанровими рисами, органічним сполученням програмної картинності з експресивною патетикою драматичного вислову."

Марія Загайкевич, творчий портрет Л. Колодуба, Київ, "Музична Україна": "Левко Миколайович Колодуб — талановита людина з широким світоглядом, його цікавить і історія рідної України, і астрофізика, і сучасна уфологія, він має чимало астрономічної літератури та власний старенький телескоп... Його цікавить образотворче мистецтво, він письменник і художник-аматор, який любить малювати і має багато чудових картин, написаних олією. Про нього гарно висвітлено у телефільмі "Гармонія душі" (автор і ведуча Тетяна Міленіна, НТУ, 2000 р.), який було показано по національному телебаченню України. Він також завзятий автолюбитель..."

Рідний дядько, *Олександр Олексійович Колодуб*, — теж знаний в Україні музичний діяч. Мав чудовий ліричний тенор, ще в 1920-ті роки співав у столичній тоді Харківській опері одні партії з *І.С. Козловським*, з яким приятелював до останніх днів. А у Києві був також солістом, режисером-постановником в оперному театрі, а згодом професором та деканом кафедри оперної підготовки Київської консерваторії. Ставив як режисер спектаклі й часто сам малював до них ескізи декорацій. Писав картини й мав успіх, якимось отримав навіть премію у Парижі. 2006 року вийшла книга Л.М. Колодуба про його талановитого дядька — "Олександр Колодуб".

Рід Колодубів походить із села Турівка, що на Прилуччині. "Село козацьке, як і багато навколишніх сіл: самі назви говорять про те — Запоріжжя, Сотниківка, Лизогубова Слобода, Козацьке", — пише Л. Колодуб у поясненні до своєї оркестрової сюїти "Турівські пісні". "У ХІХ ст. тут жив великий український вчений: історик, фольклорист, етнограф, поет і музикант *Микола Андрійович Маркевич*. Він приятелював із Шевченком, який гостював у нього та малював з натури і в Прилуках. У той час Т.Г. Шевченко також дружив із родиною генерал-губернатора Малоросії (м. Полтава) князя *Н.Г. Рєпніна-Волконського* — брата відомого декабриста, князя *Сергія Волконського*, який після довгого сибірського заслання проживав недалеко в с. Вороньки. Дружина князя *Варвара Рєпніна-Волконська (Розумовська)* — цей образ фігурує і в опері композитора Л.М. Колодуба "Поет" — була

Олександр Олексійович Колодуб, музичний діяч.

Фрагмент обкладинки книги Л. Колодуба про свого дядька

В гостях у родини Колодубів. 11 листопада 2002 р.

С.М. Пауков і його дружина — хірург-онколог В.П. Паукова, композитор Ж.Ю. Колодуб, Н.П. Паукова (Мотузкова), мати С.М. Паукова і родичка Колодубів (праправнучка декабриста Сергія Волконського), Л.М. Колодуб — академік Академії мистецтв України, композитор

донькою останнього Гетьмана Лівобережної України і колишнього президента Російської академії наук, графа Кирила Розумовського, і особисто допомагала Т.Г.Шевченку... Шевченко присвятив йому пізніше вірш "Бандуристе, орле сизий", а Маркевич написав музику до вірша Шевченка "Нащо мені чорні брови" і популяризував її як народну пісню. Волелюбний дух нашого народу завжди надихала і виховувала пісня... А співались, справді, гарні пісні. З частини їх і склалася ця сюїта, певна річ, в моєму їх розумінні, як шана моїм близьким та їхнім друзям турівчанам".

У НМАУ 1997 р. на базі інформаційно-обчислювального центру було відкрито кафедру музично-інформаційних технологій, а її першим завідувачем став Л.М. Колодуб. Тоді в цій академії було введено нові курси: "Музична інформатика", "Композиція, синтез та обробка звуку за допомогою комп'ютера", "Електронний синтез звуку й програмування", "Комп'ютерний аналіз музичного тексту" тощо. Вони надали студентам НМАУ можливість засвоювати принципи роботи електронної апаратури, комп'ютерних систем, оволодівати комп'ютерними засобами обробки і збереження інформації, опанувати повний цикл написання музичного твору засобами комп'ютерних систем.

Національна музична академія України імені П.І. Чайковського є однією з найбільших музично-освітніх установ Центральної та Східної Європи. У її багатогранну діяльність постійно робить свій внесок Л.М. Колодуб та його творчий колектив (www.nmau.com.ua/cathedres/m/). Він здійснив дописування, редакцію, оркестрування творів М. Лисенка, М. Вериківського, В. Косенка, А. Рудницького, М. Тіца. Його народна за духом і мелодійна класична музика звучить як в Україні, так і в

світі (www.kolodub.openua.net/bio_work.plhtml).

Дружина Левка Миколайовича — теж композитор. Жанна Юхимівна Колодуб народилася в м. Вінниці в родині музикантів. Її батько — скрипаль, педагог. Мати — альтистка. Під час війни Жанна ще дівчинкою була зв'язковою партизанського загону, зараз ветеран ВВВ. Освіту одержала як скрипалька (Київське музучилище ім. Глієра) та як піаністка (Київська державна консерваторія). Уроки композиції брала у проф. Б.М. Лятошинського та вчилася у свого чоловіка, Левка Колодуба. Жанна Колодуб пише чарівну музику з власним, дуже поетичним і по-жіночому кришталевопрозорим, цютовливим світом. Написала автобіографічну книгу про життя та творчість — "Творчі дебюти Жанни Колодуб".

Ж.Ю. Колодуб вміло поєднує творчу, педагогічну, виконавську (як піаністка) та громадську діяльність. Професор Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського, член Національної спілки композиторів України та Національної всеукраїнської музичної спілки, голова комісії музично-естетичного виховання дітей та молоді Національної спілки композиторів України та її Київської організації, лауреат премії ім. М. Лисенка, премії "Золота фортуна", міжнародних конкурсів, Заслужений діяч мистецтв України (www.joankolodub.openua.net/).

У сімействі Колодубів панує висока мистецька атмосфера. Деякі мюзикли і сюїти подружжя Колодубів написали у співавторстві: один придумав тему, а інший надавав їй розвитку, або один задумав тезу, а партнер висунув антитезу. Їхні двоє дорослих дітей — син Андрій та донька Оксана, за фахом музиканти, у яких уже є свої родини, мешкають та працюють у Києві.

Сцена з опери М. Лисенка "Наталка-Полтавка". Оркестрування — Л. Колодуб

